

наступні: об'єктивна оцінка точок зору всіх членів колективу; аргументація власної позиції менеджера; розробка тактики поведінки із більшістю та із меншістю; логічний аналіз, викриття протиріч, формулювання точок зору; уміння переконувати, навіювати, впливати; психологічно-грамотна поведінка; уміння поступатися;

9) принцип колегіальності: один із інструментів демократичного управління, що вимагає: прийняття колективних рішень зі стратегічних та щонайбільш важливих проблем; поваги думок більшості та меншості; включення педагогів у співуправління; розвитку горизонтальних зв'язків, дружніх стосунків у колективі; заохочення до співробітництва; гармонізації цілей діяльності:

10) принцип оновлення: забезпечує розвиток, зміни, засвоєння новітніх ідей, технологій: основні вимоги цього принципу стосуються: підвищеної уваги керівника до соціально-психологічного настрою у колективі; ретельного вивчення нових ідей, технологій; формування готовності колективу до оновлення діяльності; долання опору змінам.

Ця система висунутих принципів може бути серйозними теоретико-методичними підвалинами задля розуміння сутності, змісту управління розвитком освітнього закладу.

Список використаних джерел:

1. Друкер П. Ф. Практика менеджмента : Переклад з англ. Івана Веригіна. М., Манн, Іванов і Фербер. 2015. URL: http://loveread.ec/read_book.php?id=75926&p=1 (дата звернення: 13.09.2022).
2. Конаржевський Ю. К. Що треба знати директору школи про системи й системному підході. К., Освіта. 1986. С. 54 – 56.
3. Мармаза О. І. Менеджмент в освіті : дорожня карта керівника. Харків, Основа. 2007. 448 с.
4. Мармаза О. І. Менеджмент освітньої організації. Харків, Національний педуніверситет ім. Г. С. Сковороди, кафедра наукових основ управління і психології. 2017. 126 с. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1763/1/Мармаза%20О.%20І.%20Менеджмент%20освітньої%20організації%20.pdf> (дата звернення: 12.09.2022).

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОРГАНІЗАЦІЇ: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СУТНОСТІ

*Ігнатенко О.С.
Полтава, Україна*

Науковий керівник: Жданова-Неділько Олена Григорівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор, завідувач кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І.А. Зязюна Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

В умовах змін, спрямованих на підвищення якості і конкурентоспроможності, вирішення стратегічних завдань інтеграції України в європейський і світовий простір, велика увага приділяється інноваційному розвитку організацій. В даному аспекті інноваційним потенціал набуває

пріоритетного значення та забезпечує ефективність інноваційної діяльності [5].

Питання сутності інноваційного потенціалу потребує огляду напрацювань щодо тлумачення цього поняття та його теоретико-методичного осмислення.

Дослідженню інноваційного потенціалу приділено значну увагу в роботах багатьох вчених: О. Амоша, А. Гальчинського, А. Гриньова, І. Єпіфанової, С.Ілляшенка, Н. Краснокутської, В.Нагорного, А. Тихонова, К. Фрімен, Р. Фатхудінов, С.Фесенко, А. Чухно.

Незважаючи на велику кількість наукових праць і досліджень з обраної тематики, слід зазначити, що в літературі не існує однозначного визначення поняття «інноваційний потенціал» [4].

Першим, хто започаткував у науковому обігу поняття «інноваційний потенціал», був К. Фрімен, британський економіст, визнаний одним із засновників школи інноваційних досліджень. Він розглядав інноваційний потенціал як систему заходів щодо розробки, освоєння, експлуатації та вичерпання виробничо-економічного та соціально-організаційного потенціалу, який є основою нововведень.

В наукових працях розглядається етимологія поняття інноваційного потенціалу. В основі знаходиться два ключових слова «інновація» та «потенціал». Інновація (англ. *innovation* — нововведення) — ідея, новітній продукт в галузі техніки, технології, організації праці, управління, а також в інших сферах наукової та соціальної діяльності, засноване на використанні досягнень науки та передового досвіду, є кінцевим результатом інноваційної діяльності. Потенціал (англ. *potential* - можливості, наявні сили, запаси, засоби, що можуть бути використані для досягнення мети та завдань діяльності. Поєднуючи тлумачення слів, можна зазначити, що інноваційний потенціал – це можливості та сили для реалізації ідей, новітніх продуктів з метою розвитку та отримання прибутку.

В Законі України «Про інноваційну діяльність» інноваційний потенціал визначається як сукупність науково-технічних, фінансово-економічних, виробничих, соціальних та культурно-освітніх ресурсів, наявних та/або необхідних для розвитку інноваційної діяльності та інноваційної інфраструктури [3].

У науковій літературі зустрічаються різні підходи до визначення сутності інноваційного потенціалу, серед яких виділяються наступні:

- інноваційний потенціал як сукупність ресурсів для здійснення інноваційної діяльності;
- інноваційний потенціал як здатність установи до здійснення інноваційної діяльності;
- інноваційний потенціал як ступінь готовності для здійснення інноваційної діяльності;
- інноваційний потенціал як сукупність можливостей в інноваційній діяльності;
- інноваційний потенціал як сукупність дій для розробки та впровадження інноваційної діяльності;

— комплексний підхід до визначення інноваційного потенціалу установи [1].

Наприклад, на думку А.Тихонова, інноваційний потенціал – це сукупність різних видів ресурсів, включаючи матеріальні, фінансові, інтелектуальні, інформаційні ресурси, які необхідні для інноваційної діяльності.

С.Ілляшенко трактує інноваційний потенціал як здатність до впровадження досягнень науки й техніки в конкретні товари, що зможуть задовольнити потреби й запити споживачів.

А. Гриньов визначає інноваційний потенціал як ступінь готовності до реалізації проєкту чи програми стратегічних інноваційних змін.

Як сукупність можливостей установи здійснити вперше чи відтворити ефективні нововведення за рахунок власних чи залучених ресурсів визначає інноваційний потенціал І.Фесенко.

На думку В.Нагорного інноваційний потенціал – складна, динамічна система створення, накопичення, і трансформування наукових ідей в інноваційні продукти.

Системний підхід враховує багатогранність досліджуваного поняття, оскільки є спробою об'єднання різних характеристик в комплексне визначення [2].

О. Молчанова дає наступне визначення інноваційного потенціалу – це сукупність ресурсів та умов діяльності, що формують готовність і здатність організації до інноваційного розвитку.

Отже, аналіз трактувань поняття «інноваційний потенціал», представлених у науковій літературі, доводить його багатоаспектність і дозволяє виділити декілька підходів до його визначення.

Інноваційний потенціал, як система взаємопов'язаних чинників і ресурсів, є надійним підґрунтям ефективної інноваційної діяльності організації.

Подальші перспективи роботи стосуються досліджень ефективних механізмів управління інноваційним потенціалом на шляху інноваційного розвитку та забезпечення конкурентноспроможності організації.

Список використаних джерел:

1. Верхоглядова Н.І. Методичний підхід до визначення інноваційного потенціалу підприємства / Н.І.Верхоглядова, І.О. Каширнікова. // Ефективна економіка. – 2013. - №11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_11_13
2. Зайцева Л. О. Інноваційний потенціал в забезпеченні сталого розвитку компанії. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8348>
3. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 №40-IV. Дата оновлення: 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
4. Тисько М.М. Інноваційний потенціал підприємства як основа його розвитку. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2017/3_03_uk/14.pdf
5. Туманова А.Ю., Задорожнюк Н.О. Значення інноваційного потенціалу в стратегічному управлінні інноваційною діяльністю сучасного підприємства. Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. 2014. Т.19, Вип. 3(3). С.12-16.